

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Karviná-Ráj, Borovského 775

Borovského 775, 734 01 Karviná-Ráj

Identifikátor školy: 600 136 680

Termín konání orientační inspekce: 4. - 7. únor 2003

Čj.:	146 1443/03-11114
Signatura:	on3cw131

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Karviná-Ráj, Borovského 775, byla zařazena do sítě škol Rozhodnutím Školského úřadu Karviná, čj. ŠÚ-99-opr-1/ZŠ-68 s účinností od 1. ledna 1999. Dnem účinnosti tohoto rozhodnutí došlo ke změně předcházejícího zařazení do sítě škol a byla ukončena platnost Rozhodnutí Školského úřadu Karviná vydaného pod čj. ŠÚ/96/ZŠ-20 dne 31. ledna 1996.

Na základě usnesení zastupitelstva města Karviné ze dne 26. června 2001 byla vydána podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením § 27 a dalšími příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zřizovací listina s názvem Základní škola Karviná-Ráj, Borovského 775, právní forma - příspěvková organizace, IČ 62331353, se sídlem Karviná-Ráj, Borovského 775, PSČ 734 01. Předchozí zřizovací listina ze dne 30. října 1994 včetně dodatku č. 1 byla takto nahrazena novým úplným zněním zřizovací listiny, a to s platností od 1. ledna 2001. Z čl. VIII. Zřizovací listiny vyplývá, že organizace se zřizuje na dobu předem neurčenou.

Hlavním účelem zřízení organizace je výchova a vzdělávání žáků pro získání základního vzdělání. Škola realizuje vzdělávací program podle učebního plánu Základní škola a Základní škola s třídami s rozšířeným vyučováním jazyků. Třídy s rozšířenou výukou jazyků - III.A, IV.A, V.A, VI.A, VI.B, VII.A, VII.B, VIII.A, IX.A, IX.B.

Prioritní činností školy je dle vyjádření ředitele kromě plnění výchovně vzdělávacího programu respektování osobnosti žáka, vytváření podmínek pro jeho seberealizaci a prostoru pro vyjádření a obhájení vlastního názoru. Cílovým stavem školy je poskytnout žákům kvalitní a funkční základy všeobecného vzdělání v rozsahu jejich potřeb, možností, předpokladů a individuálních zvláštností. Další prioritou je získání přiměřených jazykových kompetencí, rozvoj aktivit spjatých s výukou cizích jazyků, gramotnost ve výpočetní technice, rozvoj informačních technologií se zaměřením na zkvalitňování výuky, komunikace prostřednictvím Internetu, umění racionálně zacházet se získanými informacemi, účast v ekologickém projektu GLOBE, soutěžích a seminářích. Mezinárodní aktivity školy jsou nasměrovány do Norska, Chorvatska a Rakouska, žáci si dopisují s vrstevníky z Irsko a USA. Partnerská smlouva je podepsána se školou v polském Skoczově.

Zájmy a požadavky žáků umožňuje škola realizovat výběrem z nabídky volitelných a nepovinných předmětů včetně doplňkové a zájmové činnosti. Předmět činnosti školy odpovídá shora uvedenému hlavnímu účelu a přípravě ke studiu ve všech druzích středních škol.

V aktuálním školním roce škola vyučuje ve 24 třídách s celkovým počtem 546 žáků. Součástí školy je školní jídelna s kapacitou 900 obědů.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk, dějepis, občanská výchova, informatika a výpočetní

technika, zeměpis, biologie, chemie, ve třídách 1. - 5. ročníku prvouka, přírodověda a český jazyk

- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy zjišťovaných školou v inspekci sledovaných předmětech
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy zjišťovaných školou v předmětech a skupinách předmětů sledovaných inspekci.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků školy byla hodnocena ve vztahu k předmětu inspekce, tj. u učitelů, kteří ve šk. r. 2002/2003 vyučují inspekci sledované předměty. Z předložené personální dokumentace vyplývá, že všichni vyučující s dvěma výjimkami splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti dle příslušných ustanovení závazné právní normy.

Provoz školy zajišťuje devět nepedagogických zaměstnanců.

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu včetně provozu školy se řídí celoročním programem práce, v němž jsou zakotveny úkoly z oblasti výchovy a vzdělávání, delegovány kompetence na jednotlivé pracovníky školy, organizační schéma vymezuje jednotlivé funkční pozice - úkoly, správcovství sbírek, vedení soutěží v jednotlivých předmětech, organizace školního roku, termíny školních akcí, třídních schůzek, konzultačních dnů, prázdnin. Součástí celoročního plánu jsou i jednotlivé řády a náplně práce, v nichž jsou stanovena pravidla, pokyny, povinnosti i práva zaměstnanců školy, žáků i rodičů. Patří sem též plán práce výchovné poradkyně, metodičky prevence sociálně patologických jevů a plán požární ochrany.

Výchovná poradkyně, jež zajišťuje informační servis pro rodiče i žáky, je absolventkou kvalifikačního studia výchovných poradců. Kromě součinnosti při řešení výchovných problémů žáků podává nastávajícím absolventům školy informace o možnostech studia ve středních školách. Garantuje odbornou správnost individuálních studijních plánů pro 17 žáků se specifickou poruchou učení.

Školní metodička prevence sociálně patologických jevů (dále jen metodička) byla a je průběžně proškolená pověřenými odbornými pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny Karviná a spolupracuje s Policií ČR. Spolupráci s rodiči hodnotí metodička jako dobrou. Škola je vybavena základní odbornou literaturou včetně publikací o šikaně. Ve spolupráci s výchovnou poradkyní, třídním učitelem a vedením školy řeší nežádoucí projevy chování žáků. Dále se metodička podílí na tvorbě plánu školy v části týkající se prevence a minimálního preventivního protidrogového programu, který je zpracován pro každý školní rok. Ve své činnosti je vedením školy podporována.

Učitelé se podle potřeby zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak školskou vzdělávací organizací Pedagogické centrum Ostrava, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a instituty. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami. Ve škole jsou též pedagogičtí zaměstnanci, kteří studují odborné časopisy a publikace zakoupené z vlastních prostředků.

Začínajícím učitelům je zajištěna případná pomoc ředitelem školy jmenovitě určených uvádějících učitelů. Učitele bez odborné a pedagogické způsobilosti škola nezaměstnává.

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogického personálu, osobní iniciativa ve věci profesního růstu zaměstnanců je podporována, pedagogická i další činnost pracovníků je mj. ohodnocena i osobními příplatky, jež jsou modifikovány vždy na začátku školního roku. V době výkonu inspekční činnosti byly osobní příplatky stanoveny v rozpětí Kč 800,- až 2 600,- měsíčně mimo vedení. Odměny jsou poskytovány jednou během kalendářního roku, zpravidla v měsíci prosinci.

Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa a jimi respektována.

Organizační řád školy rozpracován do jednotlivých kapitol je srozumitelný, průběžně doplňován o nové poznatky, vždy prodiskutován a následně schvalován pedagogickými zaměstnanci školy v rámci jednání pedagogické rady. Samostatně vydaný vnitřní předpis Řád školy deklaruje práva a povinnosti žáků s důrazem na respektování osobnosti žáka a dodržování článků Úmluvy o právech dítěte, je vyvěšen ve společných prostorách školní budovy. Dále ředitel po projednání v pedagogické radě vydal Řád školní družiny, Řád školní jídelny a schválil řady odborných učeben, laboratoří, školních dílen a tělocvičen. Předložený organizační řád posléze obsahuje podrobné plány akcí na stávající školní rok jak metodických sdružení, tak předmětových komisí.

Informační systém školy je dle názoru ředitele účinný, existují v něm zpětné vazby, je zabezpečován týdenními plány, které stanovují úkoly, činnost a metodiku jejich zabezpečení a jež mají informativní hodnotu sdělení zaměstnancům.

Pracovníci školy i žáci mají přístup k potřebným informacím. Na poradách na všech úrovních ředitel po konzultaci s poradním týmem v předmětné věci ukládá aktuální nebo mimořádné úkoly se stanovením termínů pro jejich realizaci. Veškeré potřebné informace se dovídají pracovníci školy prostřednictvím nástěnky ve sborovně nebo ústně. Žákům slouží k předávání informací nástěnka školy, vitríny, školní rozhlas, Internet, nástěnka výchovné poradkyně a protidrogové preventistky. Další informace jim předávají třídní učitelé a ostatní pracovníci. Předávání informací je rychlé a úplné.

Informace o žácích jsou zákonným zástupcům poskytovány na třídních schůzkách, v akutních případech písemně, telefonicky nebo při osobním jednání a informačními zápisy v žákovských knížkách, čímž je dán základní kontakt v interakci škola - rodina. Náměty a připomínky rodičů jsou dle povahy věci a možností školy akceptovány.

Škola je předplatitelem šesti titulů časopisů se školskou tematikou a odborných periodik.

Organizace a řízení výchovně vzdělávací činnosti školy je v souladu s ustanovením § 7 a násl. vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Z důvodu většího zapojení žáků do chodu školy a s úmyslem dát jim možnost podílet se na tvorbě a organizaci sportovních, společenských a kulturních akcí byla ustanovena Žákovská rada.

Škola vydává časopis Borováček, kde je dána možnost žákům všech ročníků publikovat své příspěvky, názory, obrázky a ilustrace.

Kromě soutěží a olympiád se škola účastní i dalších významných společenských a sportovních akcí - např. Děti pozor, červená, Dny zdraví, plnění Průkazu cyklisty a Průkazu chodce, beseda s pracovníky Úřadu práce Karviná o volbě povolání, se členy Hasičského sboru Karviná a akce OHES Karviná - zdravá výživa.

Při základní škole pracuje Sdružení rodičů školy. Na pravidelných schůzkách s ředitelem a zástupcem z řad učitelů dochází k vzájemným informacím o chodu a práci školy. Velmi dobrá je spolupráce Sdružení rodičů s Žákovskou radou. Mj. pomáhá financovat mimoškolní činnost žáků, zakoupilo výkresy do předmětu výtvarná výchova a organizuje i zábavné a sportovní

akce. Materiálně se dále podílí i na slavnostním ukončení školního roku a ocenění nejlepších žáků a absolventů.

Klima školy. Z pohovoru s některými pracovníky školy a subjektivního hodnocení v době inspekční činnosti je zřejmé, že ti jsou ke škole a jejím cílům loajální a vztahy mezi nimi lze označit jako velmi dobré.

Taktéž spolupráce s orgány státní správy a samosprávy je ředitelem hodnocena jako velmi dobrá.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Panelový blok školy skládající se z pěti pavilónů byl dostavěn a otevřen v r. 1984. Interiér školní budovy je poměrně členitý, učebny včetně odborných většinou souvisejí s přípravami pro laboratorní cvičení, laboratořemi a se sbírkami pomůcek. Žákovský nábytek není nový, je však čistý a svou velikostí vyhovuje antropometrickým požadavkům. Malba stěn a výzdoba v učebnách působí příjemným dojmem.

Škola má vybudovány odborné učebny a laboratoře pro vyučování fyziky, chemie, biologie, školní kuchyň, elektroučebnu, učebnu pracovního vyučování, učebnu výtvarné výchovy a hudební výchovy, keramickou dílnu, učebnu informatiky, čtyři učebny cizích jazyků a dvě tělocvičny. Součástí kabinetů jednotlivých předmětů jsou příruční knihovničky, které slouží učitelům i žákům.

Učitelé českého jazyka mají k dispozici standardně vybavený samostatný kabinet, vyučující občanské výchovy a dějepisu mají též k dispozici kabinet, samostatné učebny jmenovaných předmětů však nebyly zřízeny.

Materiální podmínky výuky většiny sledovaných předmětů jsou velmi dobré (u výuky cizích jazyků vynikající). Většina sledovaných předmětů se vyučuje v kmenových třídách, které odpovídají běžnému standardu, estetická výzdoba se vztahuje k probíraným tématům v hodinách, vhodně je využito výtvarných prací žáků. Převážná část hodin cizího jazyka je odučena v odborných učebnách (s videem, reproduktory, kazetovými magnetofony, případně i přehrávačem CD), také jsou využívány jazykové programy v počítačové učebně.

Všichni žáci jsou vybaveni kvalitními učebnicemi a dalšími cvičebními texty (část cvičných učebnic pro jazykovou výuku hradí sami rodiče). Vyučující využívají mnoho dalších doplňujících materiálů - cizojazyčné časopisy a jiné odborné publikace, pomůcky vlastní výroby, informace z internetu. Kabinet cizích jazyků je vybaven potřebnou odbornou literaturou a slovníky, nástěnnými přehledy gramatiky, cizojazyčnými mapami, kartičkami pro výuku slovní zásoby a materiály pro výuku reálií cizích zemí. Odborná literatura a učební pomůcky jsou dále doplňovány a modernizovány.

Pro výuku výpočetní techniky má škola k dispozici dvě odborné učebny. Obě pracují v síti LAN a jsou připojeny k internetu. V první je 12 počítačů plně multimediálních s procesorem Celeron 1000, ve druhé učebně je k dispozici 18 počítačů Pentium 120. V obou učebnách je využíván legální výukový software, používán je operační systém Microsoft 98 a 2000 a síťový operační systém Nowell 4.11. Vzhledem k vhodnému dělení tříd na skupiny je počet počítačů dostatečný, každý žák může pracovat samostatně u jednoho počítače.

Výuka biologie a chemie probíhá v odborných učebnách se standardním vybavením, výuka zeměpisu v běžných školních třídách. Všichni žáci školy mají k dispozici učebnice resp. pracovní sešity, které jsou uvedeny v platném seznamu vydaných učebnic a učebních textů, jejich množství i kvalita je postačující. To se vztahuje i na rezervy ve skladu učebnic. Vybavení učebními pomůckami je na standardní úrovni. Záměrem vedení školy je materiálně technická podpora výuky přírodovědných předmětů - včetně vybudování odborné učebny pro zeměpis. Odborné učebny i třídy jsou vybaveny zachovalým žakovským nábytkem; výuka probíhá v esteticky příjemném prostředí.

Všem žákům školy jsou bezplatně zapůjčovány učebnice opatřené schvalovací doložkou MŠMT. Pedagogům, žákům i provozním zaměstnancům je k dispozici žakovská a učitelská knihovna s 5 000 svazky odborné literatury, beletrie i učebních textů. Nové knihy jsou zakupovány v závislosti na finančních možnostech školy.

Materiální zdroje jsou využívány účelně, ředitel školy pracuje s plánem kontrol, provádí si analýzy zjištěných skutečností a seznamuje s nimi příslušné pracovníky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Základní škola organizuje povinnou školní docházku v 1. až 9. ročníku a realizuje vzdělávací program Základní škola dle osnov schválených MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996, upravených a doplněných MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

Ve třídách s rozšířeným vyučováním jazyků je realizován učební plán Základní škola s třídami s rozšířeným vyučováním jazyků schválený MŠMT ČR pod čj. 16 333/96-22-21 s platností od 1. září 1998 pro 3. - 9. ročník.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu se zařazením do sítě škol.

Byla kontrolována platnost příslušných schválených vzdělávacích programů a porovnána s realizovanými plány školy, s rozvrhem hodin a posouzeny odchylky z hlediska povolené tolerance.

Výuka je v souladu s učebními plány sledovaných vzdělávacích programů.

Dále byly namátkově porovnány tematické plány vyučujících s platnými učebními osnovami a se zápisy v třídních knihách. Žádné nedovolené diference nebyly zjištěny, zákonem předepsaný soulad výuky se schválenými učebními dokumenty je dodržen.

***Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.
Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.***

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a společenskovedních předmětech občanská výchova a dějepis

Byly navštíveny hodiny ve všech ročnících druhého stupně.

Vyučující výše uvedených a inspekci sledovaných předmětů splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů v základních školách ve smyslu závazné právní normy včetně aprobační kvalifikace, což mělo pozitivní vliv na úroveň sledované výuky.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, příprava vyučujících na výuku byla vcelku dobrá a promyšlená. Prakticky všechny navštívené hodiny byly mimo úvodního opakování spojeného s hodnocením realizovány informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a posléze zápisy do sešitů podle pokynů vyučujících. Převažoval frontální způsob výuky, ve dvou vyučovacích jednotkách byla vhodně uplatněna výuka ve skupinách.

V době inspekční návštěvy byly sledované hodiny českého jazyka věnovány komunikační a slohové výchově, procvičování a rozšiřování jazykových vědomostí a dovedností a literárnímu vzdělávání a výchově, konkrétně neohebných druhům slov, ve tvarosloví rozboru slovnímu a větnému, zadání slohové práce znělo na téma popis školy budoucnosti, sledované hodiny literatury byly věnovány obrozenské literatuře, a to rozboru balad K. J. Erbena včetně zdařilé dramatisace textu balady Polednice, posléze pak dramatické tvorbě K. Čapka. Učivo občanské výchovy bylo zaměřeno na téma lidská práva obsažená v Listině práv a svobod, v dějepise byli žáci seznamováni s příčinami, průběhem a výsledky francouzské revoluce v rámci tematického celku učiva o evropských dějinách od konce 18. století do 70. let 19. století a v jiném ročníku o středověku od 13. do 15. století v českých zemích v souvislosti s hospodářským a kulturním rozvojem za vlády Karla IV.

Hodnocení žáků mělo pozitivní charakter, chyby byly analyzovány bezprostředně po každém ukončení ústního projevu a zkoušení realizováno převážně ústní formou, ke konci hodin byli žáci v několika případech vyzváni k sebehodnocení.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, výuka věcná, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Z průběhu hodin byla zřejmá soustavnost pedagogického působení, žáci byli ukázněni a chovali se přirozeně. množství předávaných informací bylo přiměřené, odpovídalo učebním osnovám a typu školy.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla realizována a akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka. Komunikace a vyjadřování žáků bylo vesměs na průměrné úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách byla dobrá. Učitelky měli pozitivní vztah k žákům, kázeňské problémy po dobu inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Z hlediska subjektivního posouzení psychohygienických podmínek je možno konstatovat, že výuka probíhala v prostorných třídách a v estetickém prostředí vhodném pro výuku sledovaných předmětů. Vyučující českého jazyka, jak výše uvedeno, mají k dispozici samostatný kabinet, odborné učebny pro výuku jednotlivých navštívených předmětů nejsou ve škole zřízeny.

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva, případně samostatně zpracovaných referátů, kontrolních písemných cvičení včetně slohových prací v českém jazyce. V každém ročníku druhého stupně jsou realizovány dvě slohové práce za pololetí, dvě

kontrolní práce v časovém rozsahu 45 minut a šest klasifikovaných diktátů v průběhu školního roku.

Všichni žáci mají k dispozici učebnice, jež škola zajišťuje u příslušných obchodních organizací.

Všechny učitelky sledovaných předmětů jsou členkami příslušných předmětových komisí. Předložené zápisy mají relevantní výpovědní hodnotu. Spolupráci s vedením školy hodnotí předsedkyně předmětové komise českého jazyka jako velmi dobrou. Komise poskytuje metodickou pomoc začínajícím učitelům, dovybavuje kabinet češtiny pomůckami, podporuje profesní růst vyučujících, koordinuje některá témata v rámci výuky předmětu a podílí se na výměně zkušeností mezi pedagogy. Vyučující se zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak školskou vzdělávací organizací Pedagogické centrum Ostrava, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a institucemi. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami. Vyučující taktéž studují odborné časopisy a publikace zakoupené z vlastních prostředků.

Spolupráce s místní knihovnou je hodnocena jako velmi dobrá, uskutečňují se v ní různé soutěže, kterých se žáci školy zúčastňují v hojném počtu. Probíhají zde rovněž různá kulturní vystoupení.

Po vyučování škola organizuje kroužek českého jazyka, recitační, novinářský a rozhlasový kroužek a přípravu k přijímacím zkouškám ke studiu ve středních školách.

Žáci vyšších tříd se rovněž každoročně zúčastňují olympiády v českém jazyce a recitačních soutěží v rámci města včetně korespondenční soutěže Česká pošta.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném jazyce a společenskovedních předmětech jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk

V průběhu inspekce bylo navštíveno šest vyučovacích hodin anglického jazyka včetně jedné hodiny nepovinného předmětu v 1. ročníku, dvě hodiny německého jazyka a po jedné hodině jazyka francouzského a ruského.

Všechny vyučující získaly odbornou a pedagogickou způsobilost vysokoškolským učitelským studiem cizího jazyka. Zmíněná skutečnost se příznivě odrážela ve velmi dobré, až vynikající práci vyučujících.

Vyučujícím se dařilo výrazně motivovat žáky pomocí vhodných a účinných postupů. Běžnými motivačními aktivitami byly píseň či říkanka, jazykové hry a soutěže, předvádění scének, v jednom z vyšších ročníků byla vhodně do části hodiny zařazena práce na počítači, křížovka, jejíž řešení organizovali sami žáci, vyučující zadávají vypracování zajímavých projektů. Kromě úvodní a průběžné motivace nebylo zanedbáváno ani závěrečné shrnutí, i když se v něm obvykle neobjevily výzvy k sebehodnocení žáků.

Všechny sledované hodiny byly připraveny. Většina zvolených postupů respektovala primární cíl jazykové výuky, tj. vytváření a upevňování komunikativních dovedností pomocí dialogů či delšího samostatného projevu žáků. Vyučující se nevyhýbaly práci s magnetofonovými nahrávkami. Žáci byli vedeni k práci ve dvojicích a skupinách. Výuka měla často činnostní charakter (žák v roli učitele, předvádění činností).

Vyučující nezapomínali na přiměřené tempo a relaxaci. Vydávali jasné a jednoznačné pokyny. Jen zcela ojediněle se objevilo zbytečné překládání už zvládnutých cizojazyčných pokynů do

češtiny. Vyučující respektovaly osobnost žáků. Žáci byli aktivní. Kázeňské problémy se neobjevily.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk jsou v úhrnu hodnoceny stupněm vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech přírodopis, chemie, zeměpis

Výuka sledovaných předmětů je zajišťována vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kvantitativně menší podíl stanoví hodiny, konkrétně přírodopisu (50%), které jsou odučeny učiteli bez příslušné aprobace. Tato skutečnost však neměla zásadní vliv na kvalitu výuky.

V úvodu většiny hospitovaných hodin nechyběla vstupní motivace, která vyučujícímu umožnila navodit potřebnou atmosféru - zaujmout žáky problémem, aktivizovat je. Celkově byly hodiny motivačně na velmi dobré úrovni, individuálně se objevovaly soutěživé prvky a pozitivní posilování. Ve výuce byla zaznamenána i průběžná motivace. Závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny a pracovní výsledky žáků bylo realizováno. Objevily se i prvky sebehodnocení. Podklady pro hodnocení získávají učitelé ústním zkoušením, krátkými písemnými pracemi a ohodnocováním za aktivní práci v hodině. Pravidelně jsou hodnoceny i laboratorní úlohy (přírodopis, chemie). Otázky kladené žákům byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů a souvislostí. Vyučující oceňovali u žáků snahu a pokrok, v hodnocení byly respektovány jejich individuální dispozice.

Zvolené učebnice a další učební texty odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu; jsou všem žákům k dispozici. Učební pomůcky pro tyto předměty jsou k dispozici v odpovídající kvalitě a množství. Učební pomůcky i didaktická technika byly využity v hospitovaných hodinách vždy účelně. Nechyběly pomůcky vlastní - učitelů, popř. pomůcky vyrobené svépomocně (kartičky s pojmy, slepé mapy apod.). Výuka přírodopisu a chemie probíhala vždy v odborných učebnách. Řazení vyučovacích hodin, jakož i pracovní prostředí tříd je z psychohygienického hlediska přínosné a má vliv na pracovní nasazení žáků. Podstatná část hodin byla zaměřena na procvičování a upevňování již získaných vědomostí a další zdokonalování již nabytých praktických dovedností. Často sledovanou výukovou formou byla frontální samostatná práce doplněná individuální prací žáků u tabule, výklad učitele, případně frontální rozhovor. Nechyběla však i skupinová práce. Důraz u praktických činností (sledováno v chemii) byl dáván na individuální nebo týmové zvládnutí zadaného úkolu, resp. ověření teoretických poznatků praktickou zkušeností (např. pokusy). Vyučující s úspěchem využívali různé aktivizační metody. Součástí řízené samostatné práce byla průběžně prováděna kontrola výsledků činností - čas určený na tuto činnost byl zcela dostatečný. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva a podmínkám třídy. Během výuky byly vhodně použity učebnice, příp. jiné učební texty; využití pomůcek nebo písemných materiálů připravenými učiteli zvyšovalo efektivitu výuky. Vyučujícími byl vytvářen prostor pro vyjadřování vlastního názoru, s žáky byla vedena diskuse a v řadě hodin byla umožněno žákům předkládat alternativní způsoby řešení. Bylo přihlíženo k schopnostem žáků, jejich individuálním potřebám - učitelé zohledňovali individuální možnosti žáků (nadání, zdravotní postižení apod.). Vyučovací čas byl ve většině hodin využíván efektivně, nevznikaly prostoje způsobené např. ukázkováním žáků. Čas určený pro

samostatnou práci byl dostatečný. V hospitovaných hodinách nebyly pozorovány zásadní metodické nedostatky a po odborné stránce je výuka na vynikající úrovni.

Výuka měla klidný, pracovní charakter. Zjevná byla tendence dát žákům především základní sumu vědomostí a dovedností. Důraz byl kladen na praktickou aplikaci. Rozvíjeny byly komunikativní dovednosti i ve smyslu popisu přírodopisného, chemického či jiného problému s využitím odborných výrazů, zdůvodnění zvoleného postupu řešení nebo diskuse ke správnosti výsledku. Verbální a neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni. Z jednání učitelů a reakcí žáků lze usuzovat, že učitelé mají přirozenou autoritu a pozitivně jsou rozvíjeny vzájemné vztahy v interakci učitel - žák, žák - žák. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Učitelé svou autoritou pozitivně ovlivňovali průběh hodiny. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce svým aktivním přístupem. Pozitivní je i jejich zapojení do předmětových soutěží (chemická a zeměpisná olympiáda, celostátní ekologická soutěž Globe, celostátní zeměpisná soutěž Eurorebus a další).

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů přírodověda a prvouka v 1. - 5. ročníku

Na prvním stupni bylo v rámci inspekce provedeno pět hospitací v uvedené skupině předmětů. Časová dotace sledovaných předmětů je shodná se schválenými učebními plány. Členění učiva do jednotlivých ročníků je kontinuální a je v souladu s platnými učebními osnovami. Vyučující mají zpracovány pro jednotlivé ročníky tematické plány, jejich úroveň vykazuje individuální rozdíly v celkovém pojetí a konkretizaci postupných realizačních kroků v souhrnu však má velmi dobrou úroveň.

Materiální zajištění výuky je velmi dobré, žáci mají potřebné učebnice i pracovní sešity, k dispozici jsou názorné pomůcky. Pro zpestření výuky jsou v hojné míře využívány encyklopedie a další odborná literatura, kterou škola vlastní, nebo kterou si vyučující a žáci přinesou z vlastních zdrojů.

Všechny hospitované hodiny měly zřetelně stanoveny cíle, se kterými byli žáci seznámeni, učitelé byli na výuku velmi zodpovědně připraveni. Ve všech vyučovacích hodinách byla vhodně využita účelová motivace, v některých třídách se dařila i motivace prožitková. Probírané učivo poskytovalo příležitost pro využití mezipředmětových vztahů, čehož učitelé v hojné míře využívali. Tam, kde to obsah probírané látky umožňoval, hledali žáci praktické využití získaných vědomostí. Měli dostatečný prostor na procvičení učiva. Formy a metody výuky byly voleny tak, aby zajišťovaly dobrou aktivizaci žáků, kteří přistupovali k výuce iniciativně. Bylo využito pozorování, vlastní manipulace, práce s encyklopedií, kvízy, křížovky, referáty. Z reakcí žáků bylo zřejmé, že ve všech třídách jsou samozřejmostí skupinové formy práce, které se střídají s frontální výukou. Pro skupinovou práci jsou vhodně uspořádány i třídy (seskupení lavic, relaxační koberce, volně přístupné názorné pomůcky). Účelné střídání činností a využití relaxačních prvků ve všech sledovaných hodinách vedlo k tomu, že se vyučujícím dařilo udržet pozornost žáků na maximální úrovni, což mělo pozitivní vliv na dosažené výsledky. Hodnocení žáků bylo průběžné s ohledem na individuální možnosti každého žáka, pozitivní stimulace byla nejčastější. Zkoušení bylo nenásilně začleněno do struktury hodiny a mělo převážně formu krátkého testu. Autorita vyučujících a jejich interakce s žáky byla výborná, porušování dohodnutých pravidel chování a vzájemné komunikace se

téměř nevyskytovaly. Jazyková a komunikační úroveň žáků (schopnost vyjádřit svůj názor, diskutovat), je velmi dobrá i když vykazuje individuální rozdíly. Dokladuje to soustavnou snahu vyučujících o rozvoj komunikačních dovedností žáků a pozitivní přínos skupinového vyučování.

Blok předmětů je v souhrnu hodnocen jako vynikající.

Český jazyk v 1. - 5. ročníku

Výuka českého jazyka na prvním stupni je zajištěna pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu platné vyhlášky.

Denní časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu vzdělávacího programu. Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách a kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že příslušné učební osnovy jsou dodržovány. Výukové cíle odpovídají základnímu standardu vzdělání a jsou stanoveny přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd a schopnostem žáků. Ve všech třídách mají vyučující zpracovány přehledné a funkční tematické plány učiva.

Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré. Vyučuje se v kmenových třídách, které jsou uspořádány tak, aby vyhovovaly skupinovému vyučování. Estetická výzdoba se vztahuje k probíraným tématům v hodinách, vhodně je využito výtvarných prací žáků. Všichni jsou dostatečně vybaveni učebnicemi a dalšími cvičebními texty. Učitelky využívají mnoho dalších doplňujících materiálů a pomůcek vlastní výroby.

Hospitované hodiny se vyznačovaly mimořádně dobrou připraveností učitelek na pedagogickou práci. Všechny hodiny byly účelně motivovány, což vedlo k aktivní účasti všech žáků na výuce. Struktura hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům, s výraznou snahou učinit výuku pro žáky přitažlivou a zajímavou. Uplatnily se jak běžné metody frontálního vyučování (tam, kde to bylo nezbytné), tak skupinová a individuální práce. Při skupinových činnostech pracovali žáci individuálním tempem, učitelky měly pro ty, kteří pracovali rychleji, připraveny doplňující úkoly. Odpovídající část hodin byla věnována samostatné práci žáků, zpravidla s využitím pracovních sešitů nebo vlastních pracovních listů. Psychohygienu výuky pozitivně ovlivňovalo účelné střídání činností, zařazování kvízů, křížovek i cílených relaxačních chvil.

Vzájemná komunikace učitelek a žáků respektovala dohodnutá pravidla, byla vstřícná a přispívala k pozitivnímu tvůrčímu klimatu. Vyjadřovací schopnosti žáků vykazují individuální rozdíly, v souhrnu jsou však velmi dobré.

Hodnocení bylo realizováno průběžně s pozitivním akcentem a mělo charakter účinné zpětné vazby. Frekvence klasifikace v kontrolovaných žakovských knížkách a sešitech zabezpečuje dostatečnou informovanost rodičů o výsledcích vzdělávání.

Výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách je hodnocena jako vynikající.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Ředitel školy má vytvořen systém kontroly vzdělávání, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci. Je zpracován neveřejný plán hospitací a kontrolní činnosti nejužšího vedení školy. Obsah poskytovaného vzdělávání je sledován při hospitacích, čímž vedení školy

získává přehled o plnění učebních dokumentů. Z rámcového hospitačního plánu vyplývá, že počet hospitací je závislý na zjištěných skutečnostech. Předpokládané počty jsou stanoveny následovně - ředitel si stanovil 20 hodin hospitací za školní rok, oba zástupci stejný počet.

Předložený Záznam o hospitaci obsahuje kapitolu vlastní pozorování, hodnocení navštívené hodiny s příslušným doporučením vyučujícímu a konkretizací pozitiv včetně využití didaktické techniky během sledované vyučovací jednotky a vyjádření učitele k závěrům hospitujícího.

Předsedové jednotlivých předmětových komisí a metodických sdružení garantují úroveň výuky příslušných vyučovacích předmětů.

Dle zkušeností a poznatků ředitele školy je hodnocení žáků pozitivně motivující informací o vlastních schopnostech a vede k rozvoji jejich osobnosti. Klasifikace a hodnocení se řídí právně závaznými předpisy.

Výsledky vzdělávání v českém jazyce a společenskovedních předmětech učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací na základě prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva, příp. žáky samostatně zpracovaných referátů v literatuře a společenskovedních předmětech a klasifikací vybraných písemných cvičení, příp. diktátů v mluvnici a slohových prací ve slohovém výcviku.

Vědomosti, jazykové a jiné dovednosti v cizích jazycích ověřují vyučující pomocí čtvrtletních písemných prací, dílčími testy (v průměru 5 za rok) a ústním zkoušením.

Vědomosti a jazykové a jiné dovednosti ověřují vyučující pomocí písemných prací (prověrky a kratší slohové práce), dílčími testy a ústním zkoušením. Zčásti jsou využívány i testy Kalibro.

Pracovníci školy velmi úspěšně připravují žáky na účast v řadě jazykových soutěží. Potvrzením vynikající práce vyučujících jsou umístění v jazykových soutěžích (1. místo v krajském kole konverzační soutěže a následně 4. místo v kole celostátním, 2. místo v celostátním kole zeměpisné olympiády spolu s dalšími úspěchy v okresních kolech jen v posledních dvou letech).

Škola vykazuje celkově velmi dobrou úroveň výuky ve všech inspekci sledovaných předmětech. Průměrné a podprůměrné hodnocení nebylo zaznamenáno. Význačným kladem bylo u všech sledovaných předmětů (a většiny pedagogů) plánování výuky a bezprostřední příprava na jednotlivé vyučovací hodiny.

Systém evaluačních nástrojů má vcelku běžnou úroveň. Absence standardizovaných evaluačních testů neumožňuje srovnání s ostatními základními školami.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je platné a v souladu se zřizovací listinou.

Souběžně s orientační inspekci byla realizována tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí ŠÚ Karviná o změně zařazení do sítě škol, čj. ŠÚ-99-opr-1/ZŠ-68 ze dne 21. ledna 1999
- Město Karviná - Zřizovací listina vydaná rozhodnutím Městského zastupitelstva v Karviné, které svým usnesením č. 298 ze dne 25. října 1994 zřídilo Základní školu Karviná-Ráj, Borovského 775, 734 01 Karviná-Ráj, jako příspěvkovou organizaci
- Statut Základní školy v Karviné-Ráji, ul. Borovského 775 ze dne s účinností od 1. ledna 1995
- Mandátní smlouva uzavřená mezi Střediskem služeb školám a informačních technologií Karviná a ZŠ Karviná-Ráj, Borovského 775, ze dne 8. prosince 1994
- Živnostenský list - předmět podnikání: Pořádání vzdělávacích kurzů
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2002
- Plán kontrolní činnosti
- Rozpis dozorů
- Personální dokumentace
- Učební plán pro první a druhý stupeň školy
- Úvazky učitelů
- Rozvrh žáků školy
- Řád školy
- Vnitřní řád školy
- Vnitřní řád školní jídelny a školní družiny
- Organizační schéma školy
- Organizační řád školy upravující strukturu, řízení, formy a metody práce, práva a povinnosti pracovníků, kompetence vedoucích zaměstnanců
- Program prevence sociálně patologických jevů
- Škola bez drog - minimální preventivní program na období 1999-2003
- Přehled používaných učebnic
- Třídní knihy a třídní výkazy
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- Výroční zpráva školy za šk. r. 2001/2002
- Individuální výukové plány 17 integrovaných žáků ve šk. r. 2002/2003
- Plán práce výchovného poradce
- Celoroční plán práce + DVPP
- Plán ekologické výchovy ve šk.r. 2002/2003
- Vnitřní klasifikační řád
- Kniha úrazů
- Kniha návštěv

ZÁVĚR

Ředitel základní školy vytvořil pro výkon inspekce dobré podmínky.

V pedagogickém sboru je převaha učitelů s výrazným zájmem o výkon profese a jeho další zlepšování vlastním vzděláváním. Vedení školy toho úspěšně využívá pro stabilizaci kvalitního personálního obsazení. Pouze jeden vyučující nesplňuje právní normou stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Stávající materiálně-technické podmínky výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, modernizace stávajících odborných učeben je závislá na finančních možnostech školy. Výrazná většina přidělených finančních prostředků byla použita na úpravy a opravy vnitřního a vnějšího zařízení budov.

V základní škole probíhá vzdělávání a výchova v souladu se schválenými učebními dokumenty. Organizace vyučování je v souladu s ustanoveními závazné právní normy.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly v roce 2002 využity efektivně v souladu s platnými předpisy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Mareš
Členové týmu	PhDr. Alice Strnadlová
	Mgr. Václav Leikep
	Mgr. Vladislav Vančura

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Lada Bednárová, Libuše Švecová, Ing. Pavel Hon

V Ostravě dne 10. března 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. březen 2003

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Libor Stáňa

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2. duben 2003	146 1584/03-11114
Zřizovatel : Město Karviná, Fryštátská 72/1 733 24 Karviná-Fryštát	2. duben 2003	146 1585/03-11114
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány